

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/189399,Uroczystosci-pamieci-polskich-uchodzcow-z-ZS-RS-ktorzy-znalezli-bezpieczne-schron.html>
30.04.2024, 20:35

14.08.2023

Uroczystości pamięci polskich uchodźców z ZSRS, którzy znaleźli bezpieczne schronienie na terenie dzisiejszej Republiki Indii - Warszawa, 14 sierpnia 2023

14 sierpnia 2023 roku, w samo południe, na Skwerze Żołnierzy Tułaczy w Warszawie odbyły się uroczystości poświęcone pamięci polskich uchodźców z ZSRS, którzy w okresie II wojny światowej znaleźli schronienie na terenie dzisiejszej Republiki Indii. Zastępca dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Joanna Sulej-Piskorz złożyła kwiaty przed tablicą, która jest wyrazem wdzięczności wobec władz i mieszkańców indyjskiego księstwa Kolhapur za pomoc udzieloną polskim uchodźcom z ZSRS, oddając przy tym hołd wszystkim dobrym ludziom, którzy udzielili młodym Polakom prawdziwej pomocy.

W uroczystości udział wzięła Ambasador Indii w Polsce JE Nagma Mohamed Mallick. Szefa Urzędu do Spraw kombatantów i Osób Represjonowanych reprezentowała Pani Renata Sułek. Inicjatorem corocznego wydarzenia jest Koło Polaków z Indii z lat 1942–1948 z prezesem Andrzejem Chendyńskim na czele.

W 2017 r. przy finansowym i organizacyjnym zaangażowaniu Instytutu Pamięci Narodowej udało się zrealizować inicjatywę Koła Polaków z Indii, by nasza wdzięczność zyskała materialny wymiar w postaci trwałego znaku pamięci, będącego dla przyszłych pokoleń świadectwem szacunku człowieka dla człowieka.

fot. MN/BUWiM IPN

fot. MN/BUWiM IPN

fot. MN/BUWiM IPN

Napis na tablicy (po polsku i po angielsku) głosi: „Podczas II wojny światowej tysiące Polaków deportowano do Związku Sowieckiego. Po amnestii w 1942 r. wielu ze zwolnionych z miejsc zsyłki i łagrów, dzięki staraniom generała Władysława Andersa i Wojska Polskiego, ewakuowano do Iranu. Indie ofiarowały pomoc. W latach 1943–1948 dzięki gościnności księstwa Kolhapur pięć tysięcy polskich uchodźców znalazło schronienie w osiedlu Valivade. Rozproszeni po świecie zachowaliśmy Indie w naszych sercach i wdzięcznej pamięci”.

„Nie uważajcie się za sieroty. Jesteście teraz Nawanagaryjczykami, ja jestem Bapu, ojciec wszystkich mieszkańców Nawanagaru, w tym również i wasz”. Te słowa wypowiedział do polskich dzieci Jam sahib Digvijaysinhji. Człowiek nazwany później „Dobrym Maharadzą”, jeden z tych, którzy w nieludzkich czasach okazali najslabszym, ofiarom totalitaryzmów, pełnię człowieczeństwa. Jego imię na zawsze zapisało się złotymi zgłoskami w historii Polski i Indii.

Jam sahib Digvijaysinhji wybudował Polish Children Camp złożony z około 60 parterowych domów, który stał się bezpiecznym schronieniem dla blisko 800 polskich dzieci. Dzieci wyrwanych sowiecką przemocą z ich domów w okupowanej Polsce, dzieci ze Lwowa, Wilna, Brześcia i dziesiątek innych polskich miast, miasteczek i wsi, których jedyną winą było to,

że byli Polakami. Mali Polacy ewakuowani wraz z Armią Andersa ze Związku Sowieckiego w 1942 roku znaleźli na gościnnej ziemi indyjskiej bezpieczne schronienie.

Dzieci z maharadzą w czasie przedstawienia. Zdjęcie pochodzące ze znajdującego się w zasobie Archiwum IPN w Warszawie zespołu: Koło Polaków z Indii 1942-1948 (fot. z zasobu IPN, sygn. IPN BU 4042/335).

Osiedle dzieci polskich w Balachadi koło Jamnagaru, wychowankowie sierocińca w Balachadi. Zdjęcie pochodzące ze znajdującego się w zasobie Archiwum IPN w Warszawie zespołu: Koło Polaków z Indii 1942-1948 (fot. z zasobu IPN, sygn. IPN BU 4042/334).

Osiedle dzieci polskich w Balachadi koło Jamnagaru, wychowankowie sierocińca w Balachadi. Zdjęcie pochodzące ze znajdującego się w zasobie Archiwum IPN w Warszawie zespołu: Koło Polaków z Indii 1942-1948 (fot. z zasobu IPN, sygn. IPN BU 4042/334).

Zobacz odcinek „Polski” maharadża i dzieci od Andersa - Przystanek Historia odc. 67